

مطالعه دینامیک فولیکولی بزهای مهابادی در طی سیکل استروس با استفاده از سونوگرافی از راه واژن

*مهتری عبدالله پور^۱، فرهاد فرخی اردبیلی^۲، فریدسبزی^۱

۱-دانشجوی کارشناسی ارشد فیزیولوژی دام گروه علوم دامی دانشگاه ارومیه ۲-استادیار گروه علوم دامی

دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه

*مهتری عبدالله پور: mehri.abd23@yahoo.com

چکیده

هدف از انجام این مطالعه بررسی دینامیک فولیکولی، تشخیص فولیکول های غالب در هرموج، زمان تخمک گذاری و تعداد تخمک گذاری طی فصل استروس بود که با استفاده از روش اولتراسونوگرافی در بزهای نژاد مهابادی انجام گرفت. این تحقیق بر روی ۶ راس بز اکوتیپ مهابادی با میانگین سن ۴-۶ سال و وزن ۶۰-۸۰ کیلوگرم انجام شد. معاینات برای همه ی بزها به مدت ۴۵ روز (معادل طول دو سیکل) و به صورت روزانه از طریق پروب میکروکانوکس واژینال و در وضعیت ایستاده انجام گرفت. در ۴ راس از بزهای مورد مطالعه که طول سیکل استروس نرمال (۲۲-۱۹) بود به ازای هر سیکل ۳ موج فولیکولی تشخیص داده شد که موج ها در روزهای ۱/۰±۰/۰، ۸۲/۰±۰/۸۰ و ۲۹/۰±۰/۱۳ برای سیکل اول و در روزهای ۱/۰±۰/۰، ۸۷/۰±۰/۷ و ۹۶/۰±۰/۱۳ برای سیکل دوم اتفاق افتادند. فواصل بین موج ها برای سیکل اول ۷/۰±۰/۸۲، ۶۵/۰±۰/۵ و ۱/۰±۱/۰۸ روز و برای سیکل دوم ۶/۵±۰/۸۷، ۷/۰±۰/۷۱ و ۷/۷۵±۰/۴۸ روز به دست آمد. بین دو سیکل از لحاظ زمان وقوع موج ها و فواصل بین موج ها اختلاف معنی داری وجود نداشت. در ۲ راس از بزها با فواصل بین دو تخمک گذاری متوالی طولانی (۴۲ روز)، ۵ موج فولیکولی مشاهده گردید. در بزهایی با ۳ موج قطر فولیکولهای تخمک گذار براساس تعداد تخمک گذاری ۱۰/۹۳±۰/۵ و ۸/۷۷±۰/۳۸ میلی متر بدست آمد. بر اساس نتایج این تحقیق رشد فولیکولی در بزهای مهابادی به شکل موجی می باشد ولی مطالعات بیشتر برای تعیین جزئیات بیشتر دینامیک فولیکولی و میزان وقوع سیکل های نامنظم ضروری است.

کلمات کلیدی: دینامیک فولیکولی - اولتراسونوگرافی - واژن - بز

مقدمه

کاربرد تعدادی از تکنولوژی های تولیدمثلی اعم از تلقیح مصنوعی و انتقال جنین نیاز به آگاهی کامل از عوامل تنظیم کننده وموثر در فیزیولوژی تولیدمثل دام ماده دارد و داشتن دانش در این زمینه به منظور کنترل و همزمان سازی توسعه ی فولیکولی و تخمک گذاری جهت افزایش کارایی تولیدمثل طی برنامه های تولیدمثلی ضروری است (۱۴). سونوگرافی یکی از تکنیک هایی است که در طی ۳۰ سال گذشته بطور روزافزونی در مطالعات تولیدمثلی بکار رفته است (۱۳). استفاده از اولتراسونوگرافی موجب افزایش دانش مادرزمینه ی فیزیولوژی تولیدمثل دامها و چگونگی کنترل آن می شود. اگرچه استفاده از